

**Homilie bij de 22ste zondag door het jaar C in de kerk van O.L.Vrouw Ver-Assebroek
(27-08-2022)**

Lezingen: Wijsheid van Jezus Sirach 3,17-18.20.28-29; Hebrëeën 12,18-19.22-24a; Lucas 14,1.7-14.

Broeders en zusters,

‘Blijf bescheiden’, ‘Bedenkt waar gij staat’, ‘Ga niet aanliggen op de voornaamste plaatsen’. De drie lezingen van vandaag sporen ons aan tot ‘nederigheid’. In het Latijn heet dat *humilitas*, waarin we het Franse woord *humilité* erkennen. Er daarin zien we het woordje *humus*, teelaarde. We moeten dus dicht bij de humus blijven, bij de aarde, met beide voeten op de grond. Niet hoogmoedig zijn, maar nederig (*humble*). Onszelf niet verheffen, maar vernederen. Want, zo leert Jezus, wie zichzelf vernedert, zal verheven worden.

Nederigheid is een grondhouding van de christen. Maar wat betekent dat? Wanneer ben ik een nederig mens? Het is moeilijk om de nederigheid te zien als een deugd:

- Men kan haar eigenlijk niet nastreven, want dan zou men iemand willen zijn;
- Men kan er zich niet in oefenen, want dan zou men iets willen bereiken;
- Wie de nederigheid echt bezit, weet dat niet van zichzelf, of kan het niet vaststellen.

Men kan alleen louter negatief zeggen: de mens moet voor zichzelf niets nastreven. Dan plaatst hij zich vanzelf niet op de voornaamste plaats, waar men gezien, opgemerkt of hoog gewaardeerd wordt. De Britse auteur C.S. Lewis zei het zeer puntig: “True humility is not thinking less of yourself. It is thinking of yourself less”. Dat betekent: ware nederigheid bestaat er niet in dat we onszelf min(der)achten. Het gaat erom dat we minder aan onszelf denken en de blik van ons hart richten op de ander. Jezus is daarin ons voorbeeld geweest. Hij heeft er zich niet op beroemd de Zoon van God te zijn. Hij heeft zichzelf ontleidigd en het bestaan van een slaaf aangenomen. Hij heeft zich ‘vernederd’ en is gehoorzaam geworden tot de dood aan het kruis (Fil 2,6-8)! In de termen ‘vernederen’ en ‘nederigheid’ steekt het woord ‘neder’, ‘neer’. Dat heeft Jezus gedaan: Hij boog zich ne(d)er voor elke mens, in eerbied en in dienstbaarheid. En Hij vraagt ons hetzelfde te doen. Hij wil dat we niet handelen uit geldingsdrang of eigenwaan, maar dat we in alle nederigheid de ander belangrijker achten dan onszelf (Fil 2,3). Ik vermoed dat we onszelf soms belangrijker achten dan andere mensen. Maar in het christendom geldt de onthutsende gedragsregel: je moet alle andere mensen belangrijker achten dan jezelf. Zolang ik niet alle andere mensen belangrijker acht dan mezelf, ben ik nog niet nederig!

Iemand die nederig is, aldus Jezus in het evangelie, berekent niet wie hij zal uitnodigen voor een etentje, opdat hij op zijn beurt zou uitgenodigd worden. En als hij op de minste plaats gaat zitten, dan doet hij dat niet om voor een nederig iemand gehouden te worden. En als men hem vraagt hogerop te gaan, dan is hij daarover niet blij voor zichzelf, maar omdat hij de welwillendheid van zijn

gastheer ziet. Hij taxeert zichzelf helemaal niet, omdat hij geen interesse heeft voor de rang die hij onder de mensen bekleedt. Hij is gewoon blij dat hij door de gastheer aan tafel wordt uitgenodigd. Hij beseft dat hij dat niet verdient. Want de gastheer is God, en aan zijn tafel aanzitten is een gunst, pure genade, ook aan de tafel van de eucharistie.

Dat we er zonder verdienste bij mogen horen, wordt ook gezegd in de tweede lezing. “Gij zijt genaderd”, zegt de auteur van de Hebrëënbrieff, “tot de stad van de levende God”, die bewoond wordt door duizenden engelen, eerstgeborenen, en rechtvaardigen. Het is de vreugde van de mens erbij te horen. En hij begrijpt dat het door Gods genade is, dat hij in een gezelschap mag vertoeven dat door God is bijeengebracht. Hij vraagt zich niet af, of hij waardig of onwaardig is erbij te horen, evenmin als een kind zich afvraagt of het al dan niet waardig is aan een feestmaal van volwassenen deel te nemen. Het kind verheugt zich eenvoudig om de lekkere dingen, om het fijne gezelschap waardoor het vriendelijk bejegend wordt. Ook aan ons, kinderen van God, valt zoiets moois ten deel. We mogen naderen en erbij horen. Natuurlijk is dat ‘onverdiend’ – hoe zouden we het ook moeten ‘verdiend’ hebben, - maar toch zo, dat wij ons goed voelen in dit gezelschap en ons niet verplicht voelen ‘gereserveerd te doen’. We mogen zijn wie we zijn, niet meer en niet minder.

Iets dergelijks horen we ook in de eerste lezing: het is een oproep om bescheiden te blijven, ook al is men rijk en heeft men aanzien; en tegelijk is er een waarschuwing tegen de hoogmoed: “voor het kwaad van een hoogmoedige is er geen genezing, want het kwaad wortelt in zijn hart”! Wie hoogmoedig is, kent God niet en heeft geen toegang tot Hem. Daarentegen wordt God alleen geëerd door de nederigen, door hen, die zich niet belangrijk vinden, want ook God vindt zichzelf niet belangrijk. Hij is eenvoudig degene die Hij is, de Heer, de Machtige. Hij is degene die alle goede gaven uitdeelt. De mens moet zich voor Hem niet gedragen alsof hij zelf de ‘grootmoedige’ is, wanneer hij die geschenken uitdeelt. De mens kan in de loop van zijn leven vele goederen verworven hebben en daarom door de mensen als een belangrijk iemand beschouwd worden. Maar zelf moet hij beseffen dat hij alles wat hem gegeven werd, te danken heeft aan God, de enige grootmoedige. Daarom dient hij in alle omstandigheden bescheiden te blijven. Want, zegt de wijze Jezus Sirach, hoe meer aanzien ge hebt, des te meer moet ge u vernederen, en dan zult ge genade vinden bij God.

Broeders en zusters, we hebben drie aansporingen gehoord in de lezingen van vandaag: ‘Blijf bescheiden’, ‘Bedenkt waar gij staat’, ‘Ga niet aanliggen op de voornaamste plaatsen’. Mogen we daarin steeds meer groeien, naar Jezus’ voorbeeld en in de kracht van Gods Geest. Amen.

Adelbert Denaux, pr.

Deze homilie werd geïnspireerd door Hans Urs von Balthasar, *Licht van het Woord* (Schrift en Liturgie, 14C), Bonheiden: Abdij Bethlehem, 1988, pp. 140-141; en Isabelle Desmedt, *Nederig*, in *Kerk en Leven* 24 augustus 2022, p. 14.